

CZU: 343.344

PURTAREA ȘI PĂSTRAREA ILEGALĂ A ARMELOR ȘI MUNIȚIILOR CA MODALITATE DE COMITERE A INFRAȚIUNII

Alexandru STOLEARENCO,

*doctorand, Școala doctorală „Științe penale și drept public”,
asistent universitar, Catedra „Drept penal și criminologie”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
ORCID: 0000-0001-9484-0796*

Nicolae LUPUȘOR,

*master în drept, asistent universitar,
Catedra „Instruire militară și intervenții profesionale”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
ORCID: 0009-0007-7618-9902*

Rezumat

În prezent una dintre principalele cauze care influențează dezvoltarea situației criminogene în Republica Moldova este disponibilitatea deținerii în mod ilegal a armelor de foc, munițiilor, substanțelor sau dispozitivelor explosive, iar drept condiții permissive pentru apariția acestui fenomen putem considera numeroasele divergențe politice, tulburări economice, conflicte armate interetnice, precum și reglementarea legislativă necalitativă cu privire la arme și a munițiilor cu destinație civilă.

Deși există numeroase raporturi juridice care vizează protejarea securității publice, condiționată de circulația în condiții de legalitate a armelor de foc sau a munițiilor, problematica identificării și calificării acțiunilor de purtare, păstrare, deținere a armelor a fost și va rămâne un subiect de o rezonanță majoră.

Cuvinte-cheie: armă de foc, muniție, purtare, păstrare, ilegalitate.

Summary

Currently, one of the main causes influencing the development of the criminogenic situation in the Republic of Moldova is the legal and illegal availability of firearms, ammunition, substances or explosive devices, and we can consider the numerous political divergences, economic disturbances as permissive conditions for the emergence of this phenomenon, inter-ethnic armed conflicts as well as of course the low-quality legislative regulation regarding weapons and ammunition for civilian use.

Although there are numerous legal reports aimed at protecting public security, conditioned by the legal circulation of firearms or ammunition, the prob-

lem of identifying and qualifying the actions of carrying, keeping, possessing weapons was and will remain a subject of major resonance.

Keywords: firearm, ammunition, carrying, keeping, illegality.

Introducere. Actualmente în Republica Moldova este înregistrată o ascendență semnificativă privind săvârșirea infracțiunilor în care armele sau munițiile sunt recunoscute ca fiind atât instrumente sau mijloace de comitere a infracțiunii, cât și nemijlocit obiectul atentării, una dintre care este norma penală prevăzută la art. 290 Cod penal al Republicii Moldova, unde este prevăzută răspunderea penală pentru purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor, precum și sustragerea lor.

În conformitate cu datele prezentate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, în anul 2022 au fost înregistrate 129 de cauze penale, ceea ce reprezintă o creștere comparativ cu anii precedenți, atunci când, spre exemplu în 2021, sau înregistrat 107 cauze penale, iar în anul 2020 de către organele de drept au fost înregistrate și trimise în instanță 91 [1] de cauze penale. Așadar acest lucru se datorează faptului că armele reprezintă cele mai eficiente mijloace sau instrumente utilizate de către făptuitori pentru comiterea faptelor de natură penală, precum și pentru garantarea scăpării în cazurile surprinderii acestora la locul comiterii infracțiunii sau chiar atunci când aceștia sunt urmăriți de organele judiciare.

Exact din acest motiv a fost creat și permanent îmbunătățit cadrul normativ național adaptat după rigorile actuale, menit să asigure și să protejeze valorile și relațiile sociale existente, a căror ocrotire și menire constă în asigurarea siguranței persoanei, drepturilor și libertăților acesteia, proprietății publice și private, precum și realizarea apărării ordinii de drept de comiterea infracțiunilor. Una dintre aceste norme interzicere purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor, precum și sustragerea lor, infracțiune incriminată la art. 290 CP RM.

Așadar, în continuare pe marginea prevederilor dispoziției articolului anterior specificat, ne vom referi doar la modalitățile normative de comitere a infracțiunii respective, ce constau nemijlocit în purtarea și păstrarea ilegală a armelor sau munițiilor.

Conform dicționarului explicativ al limbii române, termenul *a purta* este definit ca fiind acțiunea de posedare, de deținere, a unui obiect, a unui lucru asupra persoanei sau în imediata apropiere pentru nemijlocita utilizare personală, iar termenul de *păstrare* este definit ca fiind acțiunea sau inacțiunea de ținere a bunului într-un un loc sigur, protejat și păzit cu grijă.

Cu privire la sintagma purtarea armei, precum și păstrarea armei, se

denotă acel fapt că o prevedere legală care ar oferi o noțiune deplină cât mai clară și care ar indica modalitățile concrete de realizare a acestor acțiuni o găsim în legea 130 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, conform căreia portul armei reprezintă deplasarea temporară a armei gata de aplicare imediată [8], pe când o definiție mai amplă o găsim în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre purtarea (portul), păstrarea (deținerea), transportarea, fabricarea, comercializarea ilegală, sustragerea armelor de foc, a munițiilor sau a substanțelor explozive, păstrarea neglijență a armelor de foc și a munițiilor [7], conform căreia purtare (port) ilegală a armelor de foc, a armelor albe, a munițiilor sau a substanțelor explozive se consideră portul acestora asupra sa (la corp) în haine, sacoșe, valize și în alte locuri care ar asigura păstrarea acestora, acțiunea sau inacțiunea realizată în cazul în care lipsește permisiunea organului executoriu autorizat cu dreptul de a elibera un astfel de act permisiv.

Conform aceluiași act legislativ, prin păstrarea (deținerea) ilegală a armelor de foc, a armelor albe, a munițiilor sau a substanțelor explozive se înțeleg acțiunile îndreptate spre deținerea acestora de către o persoană sau un grup de persoane în posesia temporară sau permanentă, în folosința personală sau nu, asupra sa, cât și în locuințe, localuri sau în diferite ascunzișuri în lipsa autorizației respective.

În acest sens, A. Borodac prin termenul de purtare a armei are în vedere portul acestora lipite de corp, în haine, sacoșe, valize și în alte locuri, care ar asigura păstrarea [2, p. 622].

O definiție asemănătoare există în legislația Federației Ruse, unde prin sintagma de purtare ilegală a armelor, se înțelege prezența (deținerea) acestora în haine sau direct pe corpul făptuitorului, precum și transportate în geantă, servietă sau alte obiecte [12].

Păstrarea ilegală a armelor este definită ca fiind acțiunea de ascundere a acestor obiecte în încăperi, ascunzători, precum și în alte locuri care garantează siguranța acestora.

În viziunea autorului I. Macari, a păstra arma înseamnă a dispune de ea sau muniție, care însă nu se află obligatoriu la făptuitor, ci se poate afla în diverse locuri cum ar fi: acasă, la vilă, în garaj, în ogradă, livadă etc. [9, p. 333].

Având în vedere faptul că păstrarea armelor sau a munițiilor prevede existența acestora în locuri cum ar fi domiciliul, garajul, ograda, diverse ascunzători special adaptate, apare problematica investigării calitative a faptei și individualizării corecte a infracțiunii în situația în care arma sau munițiile au fost depistate în domiciliul unde legal locuiesc mai multe persoane, sau garajul în care a fost găsită o armă sau muniție, cel din urmă reprezentând un bun comun, sau obținut în devălmășie, fapt pentru care ambii proprietari

se pot afla sub incidența bănuielii rezonabile de săvârșire a infracțiunii prevăzute la art. 290 CP RM comisă prin păstrarea ilegală a armei sau a munițiilor cu destinație civilă. Acest moment a fost reținut în următorul caz practic, conform căruia: *Inculpatul M.A., acționând în mod intenționat, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale și al consecințelor care pot surveni, prevăzând urmărirea lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, intenționat, a păstrat la domiciliul său amplasat în or. Ungheni, strada Fiodor Musatov NR.***, fără autorizația corespunzătoare, în dulapul amplasat în odaia pentru oaspeți a casei, 26 (douăzeci și șase) de cartușe calibrul 5,6 mm., și un pistol de model IJ SPL 01, până la data de 02 ianuarie 2020, când acestea au fost depistate și ridicate în cadrul percheziției autorizate în baza încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din data de 12 decembrie 2019 [10].*

În speța relatată inculpatul nu locuia de unul singur, căci era căsătorit, deci chestiunea privitoare la stabilirea proprietarului și a posesorului bunurilor ce reprezintă obiectul infracțiunii și incriminării legale a faptei prejudiciabile exclude admiterea erorilor de drept.

În această ordine de idei, într-o viziune generală menționăm că purtarea armelor și munițiilor înseamnă deținerea asupra persoanei a armei de foc pregătită pentru aplicare, indiferent dacă modalitatea de obținere a acesteia a fost una legală sau nu, însă obligatoriu deținerea necesită a fi în lipsa autorizației, indiferent dacă deținătorul a dobândit armele sau munițiile și le deține pentru el sau pentru o terță persoană.

Prin păstrarea ilegală [4] a armelor de foc, legiuitorul are în vedere ținerea acestora în siguranță într-un loc personal sau cunoscut făptuitorului cu scopul utilizării proprii sau de către o altă persoană, indiferent de faptul dacă aceasta deține dreptul respectiv sau nu.

Astfel, în ipoteza definirii și exemplificării modalităților de comitere a infracțiunii incriminate la art. 290 CP RM, observăm că ilegalitatea activităților de purtare și păstrare a armei sau munițiilor de foc se realizează doar prin lipsa autorizației corespunzătoare, care ar permite manipularea legală a acestora, acțiune lipsită totalmente de riscul atragerii la răspundere penală.

Prin urmare, legiuitorul național protejează relațiile și valorile sociale susceptibile de a fi puse în pericol prin manipularea ilegală a armelor, incriminând diverse norme prohibitive de drept, nerealizarea cărora duce la aplicarea măsurilor de constrângere prevăzute de lege. În acest sens, forța coercitivă a statului obligă membrii societății să respecte reguli de conduită referitoare la neadmiterea purtării sau păstrării ilegale a armelor sau munițiilor, a păstrării neglijente a armelor de foc sau munițiilor, precum și inacceptarea încălcării regulilor de păstrare, deținere, a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente, precum și a armelor nesupuse autorizării.

În continuare ne propunem să identificăm și să stabilim care acțiuni

privitoare la manevrarea armelor sunt interzise de legea penală și cea contravențională și care sunt permise.

Așadar, art. 290 alin. (1), CP RM prevede răspunderea penală pentru purtarea și păstrarea ilegală a armelor de foc sau a munițiilor fără autorizația corespunzătoare. Astfel deducem faptul că în scopul deținerii legale a unei arme de foc fiecare persoană urmează să obțină în condițiile legii un permis de armă care reprezintă un document, emis în condițiile legii de autoritatea competentă, prin care o persoană fizică sau juridică dovedește dreptul de a deține și/sau, după caz, de a purta și folosi arme letale sau arme neletale ale căror tip, marcă, model, calibru și număr de serie sunt înscrise în acest document [8].

Analizând prevederile legislative care reglementează regimul juridic al armelor și al munițiilor cu destinație civilă, constatăm faptul că ilegalitatea purtării sau păstrării unei arme de foc sau de muniții se datorează doar lipsei permisului de armă privit nu doar ca un document eliberat de o instituție specializată, dar și ca un act ce oferă dreptul de a manevra legal arma de foc sau munițiile cu destinație civilă.

Prin urmare, legea națională sancționează nu doar persoana care nu deține autorizația corespunzătoare, dar și persoana care în condițiile legii a obținut permisul de armă însă a fost privată de dreptul de a deține sau port și folosire a armei.

În contextul modalităților normative analizate, necesită de remarcat existența prevederilor referitoare la condițiile necesar de întrunit pentru legalizarea acțiunilor de manipulare cu armele. Așadar, după cum a fost specificat anterior, condiția obligatorie este prezența permisului de armă care se eliberează de către serviciile abilitate ale Ministerului Afacerilor Interne pe termen nelimitat, însă care urmează a fi vizat o dată la 5 ani de către autoritățile specializate.

În aceste circumstanțe, se impune întrebarea: cum vor fi calificate acțiunile de purtare sau păstrare a armelor de foc de către persoana ce deține permisul de armă, precum și dreptul de a deține sau port și folosire a armei, însă care a omis vizarea permisului în termenul indicat de lege?

Aceeași problemă în lucrarea sa o abordează autorul Angela Serbinov, care ajunge la concluzia că păstrarea se va considera ilegală și în ipoteza în care făptuitorul, ulterior obținerii permisului de armă, nu se prezintă la autoritățile competente pentru vizarea acestuia în termen de un an de la expirarea a cinci ani (alin.(2) art.11 în coroborare cu alin.(1) art.18 din Legea nr.130/2012) [11, p. 150]. Însă nu putem fi de acord cu această viziune din considerentul că admiterea unei astfel de ilegalități nu este sancționată penal, pentru păstrarea ilegală a armelor de foc, ci în conformitate cu art. 362 alin. (3), Cod Contravențional, care prevede sancțiune pentru încălcarea

termenului de vizare a permisului de armă sau a permisului de deținere a armelor pentru o perioadă mai mare de un an [3].

Această calificare se probează și prin numeroasele procese contravenționale care formează practica judiciară națională, iar un exemplu elocvent în acest sens este speța conform căreia *cet. G.V. cu domiciliu m. Bălți str. ***** fiind deținător de arma de foc pistol cu glonț model „П-96” nr.699 cal.9x17 mm., în baza permisului de armă B 21/13170 din 13.02.23014, valabil pe 1 an, începând cu 02.05.2015-08.05.2022, a încălcat termenul de vizare a permisului de armă pentru o perioadă mai mare de un an [5].*

O altă problemă referitoare la încadrarea corectă a faptelor ilegale privind manipularea cu arme și muniții se datorează normei incriminate la art. 11, alin. (1) din legea 130 cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, conform căreia persoana care a procurat, în condițiile legii, arme letale sau neletale supuse autorizării are obligația ca, în termen de 10 zile de la data procurării, să se prezinte la organul de poliție care a emis permisul de procurare pentru a solicita acordarea permisului de armă.

Așadar, contradicțiile privitoare la acest subiect constau în faptul că unii autori consideră această ilegalitate ca fiind o faptă prejudiciabilă supusă pedepsei penale, intrând astfel sub incidența noțiunii de purtare sau păstrare ilegală a armelor sau a munițiilor.

Această viziune din nou este împărtășită de autorul Angela Serbinov care în lucrarea sa menționează faptul că în condițiile legislației naționale „pentru a fi în prezența păstrării ilegale nu este obligatorie procurarea ilegală. E posibil ca persoana să fi procurat legal o armă, dar să o fi deținut ilegal. De exemplu, făptuitorul nu obține permisul de armă ulterior procurării legale a acesteia. În context, relevantă este dispoziția alin.(1) art.11 din Legea nr.130/2012, în conformitate cu care persoana care a procurat, în condițiile legii, arme letale sau neletale supuse autorizării are obligația ca, în termen de 10 zile de la data procurării, să se prezinte la organul de poliție care a emis permisul de procurare pentru a solicita acordarea permisului de armă. Pe cale de consecință, omisiunea de a obține permisul de armă se echivalează cu păstrarea ilegală a armei” [11, p. 150].

În acest context, și anume în condițiile nerespectării prevederilor legale de prezentare la organul de poliție timp de 10 zile de la procurarea armei sau munițiilor pentru solicitarea acordării permisului de armă, făptuitorul din nou nu poate fi atras la răspundere penală pentru purtarea sau păstrarea ilegală a armelor de foc sau a munițiilor ,ci va fi supus răspunderii contravenționale în conformitate cu art. 362 alin. (1), CC RM pentru încălcarea termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea înregistrării armei și obținerii permisului de armă sau a certificatului de deținător.

Același lucru se desprinde și din analiza practicii judiciare în materie de drept contravențional, unde instanța de judecată califică acțiunile făptuitorului ca fiind acea faptă de încălcare a termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea înregistrării armei și obținerii permisului de armă.

Întru exemplificarea celor specificate, facem trimitere la practica judiciară a organelor de drept care au constatat fapta contravențională incriminată la art. 361, alin. (1), CC RM, comisă în următoarele circumstanțe: *la data de 10.05.2021 în jurul orei 01:00, B.V, aflându-se în r-nul Anenii Noi, s. Ruseni, la terasa magazinului stația peco "*****", fiind posesor al armei de foc tip pistol cu glonț, marca *****calibrul *****nr. *****; deținut în baza permisului de procurare a armei Seria *****eliberat la 30.10.2019, a încălcat regulile de port a armei neavând toc, a încălcat termenul de înregistrare a armei și s-a eschivat de la testarea alcoolscopică în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, motiv pentru care a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenții nr. ***** pe faptul comiterii contravențiilor prevăzute de art. art. 361 alin. (1), 361 alin. (51), 362 alin. (1) Cod contravențional [6].*

Exemplele respective încă o dată denotă acel fapt că datorită pericolului posibil de realizat prin manipularea cu armele sau munițiile a valorilor sociale condiționate de protejarea siguranței persoanei, securității și ordinii publice, legiuitorul național supune răspunderii majoritatea activităților ilegale sau neglijente de încălcare a regulilor de conduită ce trebuie respectate la mânăuirea armelor de foc sau a munițiilor cu destinație civilă.

Concluzii. Așadar, în sensul legii penale a Republicii Moldova, purtarea și păstrarea ilegală a armelor de foc sau a munițiilor reprezintă cele mai des întâlnite modalități faptice de comitere a infracțiunii prevăzute de legiuitor la art. 290 CP RM. Deși la prima vedere par a fi doua fapte ce nu prezintă dificultăți privitoare la calificare sau interpretare a textului legii, observăm că există numeroase divergențe și opinii doctrinare referitoare la acest subiect.

Prin urmare, analizând subiectul studiat, formulăm unele concluzii:

1) purtarea ilegală a armelor de foc sau a munițiilor reprezintă fapte ilicite prin care făptuitorul deține asupra sa, pe corp, în haine, genți, sacoșe, valize precum și în alte locuri sau obiecte a persoanei care ar putea asigura păstrarea tainică a acestora;

2) păstrarea ilegală a armelor de foc sau a munițiilor reprezintă fapta ilicită îndreptată spre posesia temporară sau permanentă a acestor lucruri de către o persoană, precum și aflarea armelor sau munițiilor în folosința personală asupra sa, precum și în locuințe, localuri sau în diferite ascunzișuri;

3) ilegalitatea purtării sau păstrării armelor de foc sau a munițiilor constă în manipularea acestora de către persoana care nu deține un permis de armă sau care este privată de dreptul de a manevra legal arma de foc sau

munițiile cu destinație civilă.

Acest lucru se datorează faptului că permisul de armă nu trebuie privit ca un document permisiv ce oferă posibilitatea de a manipula cu arma sau munițiile, dar ca un act care atestă dreptul titularului de a deține și/sau, după caz, de a purta și folosi arme sau muniții, drept de care poate fi privată persoana odată cu nerespectarea de ea a normelor legale, procedură urmată de încetarea tuturor rapoartelor juridice existente între stat și societate și care vizează regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă.

Referințe bibliografice

1. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, disponibil pe statistica.gov.md/ro (accesat la 29.11.2023).

2. Borodac A. *Manual de drept penal. Partea specială*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2004, 622 p.

3. Codul Contravențional al Republicii Moldova. Publicat: 17-03-2017 în Monitorul Oficial Nr. 78-84 art. 100.

4. Codul Penal al Republicii Moldova. Publicat: 14-04-2009 în Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195.

5. Hotărâre asupra cauzei contravenționale, Nr.4-305/20224-22065520-09-4-11052022, 02 noiembrie 2022 mun. Bălți, R. Moldova.

6. Hotărâre judecătorească contravențională, Dosarul nr. 4-114/214-21084246-08-4-04062021.

7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre purtarea (portul), păstrarea (deținerea), transportarea, fabricarea, comercializarea ilegală, sustragerea armelor de foc, a munițiilor sau a substanțelor explozive, păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor, nr.31 din 09.11.1998.

8. Legea Nr. 130 din 08-06-2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă Publicat: 26-10-2012 în Monitorul Oficial Nr. 222-227 art. 721.

9. Macari I. *Dreptul penal al Republicii Moldova. Partea specială*. Chișinău: CE USM, 2003, 509 p.

10. Sentință în numele Legii, Dosarul nr. 1-147/2020 1-20038172-51-1-18032020.

11. Serbinov A. Răspunderea penală pentru infracțiunile contra securității publice exprimate în manipulări ilegale cu arme și muniții. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2019, 199 p.

12. Постановление Пленума Верховного Суда РФ от 12.03.2002 N. 5 (ред. от 11.06.2019) „О судебной практике по делам о хищении, вымогательстве и незаконном обороте оружия, боеприпасов, взрывчатых веществ и взрывных устройств”.